

Kreeften en krabben

René H.B. Fraaye

Van de Malacostraca of hogere kreeften, waartoe de krabben, kreeften, garnalen en pissebedden behoren, zijn de krabben verreweg het talrijkst in het Laat-Krijt van de St. Pietersberg. Met name in het hogere deel van de Formatie van Maastricht zijn ze veelvuldig te vinden.

Hoewel de hogere kreeften gedurende de geologische geschiedenis een niet onbelangrijke component zijn geweest in mariene ecosystemen, hebben ze tot op heden slechts in zeer beperkte mate de interesse van de paleobiologen opgewekt. Het onderzoek naar fossiele Malacostraca in de kalksteenafzettingen van het Luiks-Limburgse Krijt vormt hierop geen uitzondering. Ook ditmaal vervulde de Maastrichtse apotheker Joseph de Bosquet een voortrekkersrol, gevolgd door de toenmalige burgemeester van de gemeente Meerssen, Binkhorst van den Binkhorst. Gebruikmakend van de collecties van de Luikse universiteit deed Forir (1887-1889) er nog een schepje bovenop, maar tussen 1890 en 1985 bleef het stil.

In 1985 is echter, onder aanvoering van het Geologisch Museum 'De Ammonietenhoeve' (Boxtel), terzijde gestaan door het Natuurhistorisch Museum Maastricht en door vele vrienden en kennissen, een intensieve studie gestart naar deze interessante diergroep. Vele nieuwe soorten kwamen tevoorschijn; bovendien werden de vondsten voor het eerst stratigrafisch nauwkeurig verzameld.

Om een indruk te krijgen: vóór 1985 waren er slechts negen soorten krabben uit het late Krijt van Luik-Limburg bekend, momenteel zijn er 39 soorten bij de auteur bekend! In 1995 werden er vier nieuwe soorten gevonden, het veldwerk in 1996 resulteerde in nog twee nieuwe, terwijl er in 1997 zeven nieuwe bijgekomen zijn. Het merendeel van de recentelijk gevonden soorten moet nog beschreven worden, en in wetenschappelijke publicaties van een naam worden voorzien. De fossiele krabbenfauna uit het Luiks-Limburgse Krijt is momenteel wereldwijd verreweg de meest diverse uit het late Mesozoïcum.

Tot slot een tip voor het vinden van krabben in de St. Pietersberg: onderstaand lijstje geeft de aantallen van bekende soorten voor de diverse members. Succes is in de Nekum en Meerssen Members bijna verzekerd.

Member	Aantal soorten
Meerssen	33
Nekum	12
Emael	6
Schiepersberg	4
Gronsveld	3
Valkenburg	3
Lanaye	0
Lixhe 1-3	0
Vijlen	1

Literatuur

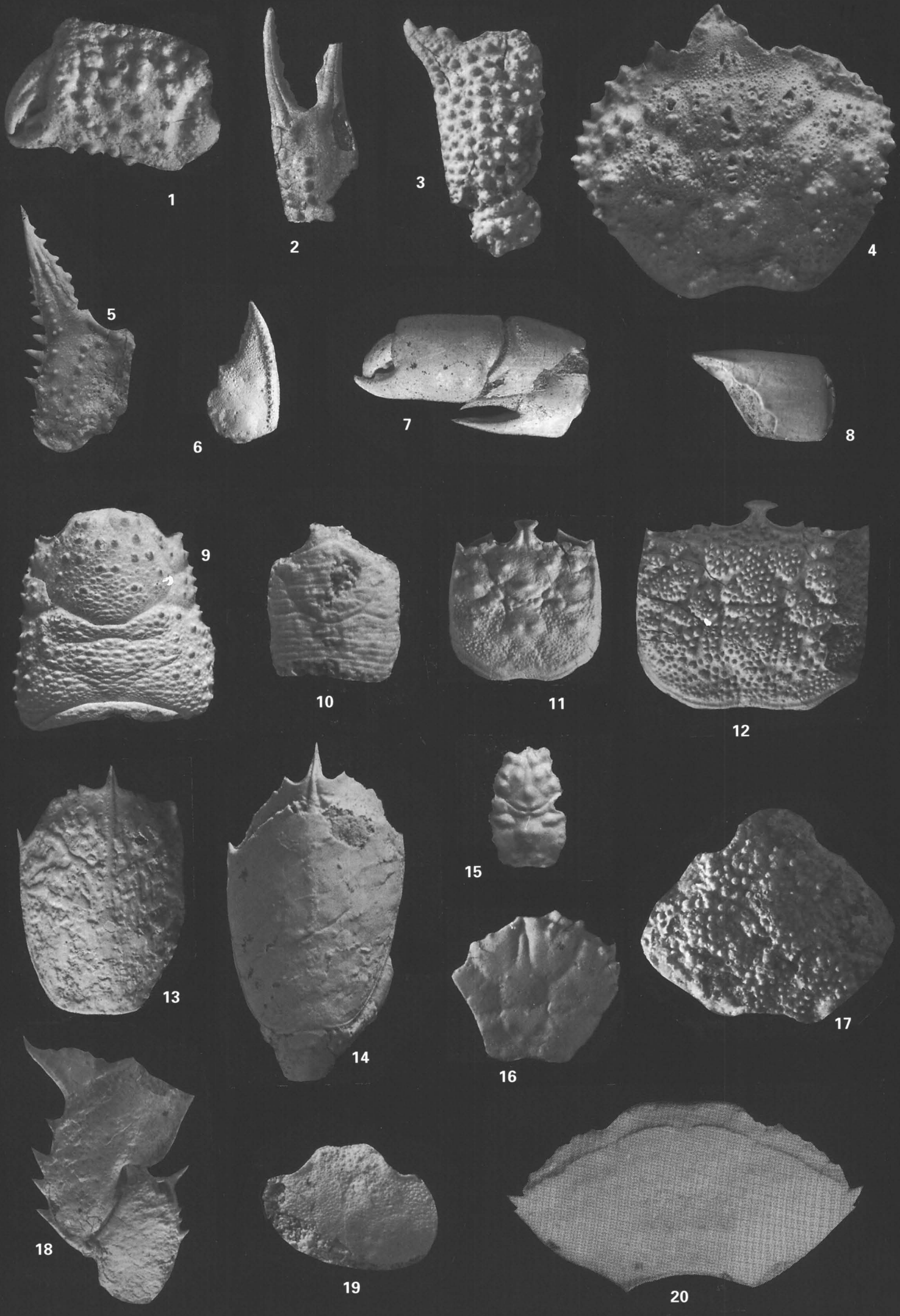
Van Binkhorst (1857), Collins *et al.* (1995), Fraaye (1996a, b, 1997) en Fraaye & van Bakel (1998).

Adres van de auteur

R.H.B. Fraaye
Ammonietenhoeve
St. Lambertusweg 4
5283 VL Boxtel

Plaat 16

1. *Prehepatus wernerii* FRAAYE & COLLINS 1987, x 3. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
2. *Aulacopodia riemsdyki* BOSQUET 1854a, x 2. Formatie van Maastricht: Nekum en Meerssen Members.
- 3, 4. *Paranecrocarcinus* (*Pseudonecrocarcinus*) *quadriscissus* (NOETLING 1881), x 2,5 (3) en x 5 (4). Formatie van Maastricht: Emael, Nekum en Meerssen Members.
5. *Schlueteria? heterodon* (BOSQUET 1854a), x 2. Formatie van Maastricht, alle members.
6. *Paguristes florae* COLLINS, FRAAYE & JAGT 1995, x 3. Formatie van Maastricht: Nekum en Meerssen members.
7. *Protocallianassa faujasi* (DESMAREST 1822), x 1. Formatie van Maastricht: alle members.
8. *Calliax* n. sp., x 2. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
9. *Paragalathea ubaghsi* (PELSENEER 1886), x 3. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
10. *Eomunidopsis meerssensii* COLLINS, FRAAYE & JAGT 1995, x 5. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
11. *Binkhorstia ubaghsii* (VAN BINKHORST 1857), x 3. Formatie van Maastricht: Nekum en Meerssen Members.
12. *Binkhorstia euglypha* COLLINS, FRAAYE & JAGT 1995, x 3. Formatie van Maastricht: Schiepersberg, Emael, Nekum en Meerssen Members.
13. *Eumorphocorystes sculptus* VAN BINKHORST 1857, x 3. Formatie van Maastricht: Schiepersberg, Emael, Nekum en Meerssen Members.
14. *Eumorphocorystes muelleri* (VAN BINKHORST 1857), x 3. Formatie van Maastricht: Nekum en Meerssen Members.
15. *Homolopsis declinata* COLLINS, FRAAYE & JAGT 1995, x 3,5. Formatie van Maastricht: Nekum en Meerssen Members.
16. *Leptoides briarti* (FORIR 1887), x 5. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
17. *Graptocarcinus maastrichtensis* FRAAYE 1996, x 5. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
18. *Raninoides? quadrispinosus* COLLINS, FRAAYE & JAGT 1995, x 3. Formatie van Maastricht: alle members.
19. *Caloxanthus kuypersi* FRAAYE 1996, x 5. Formatie van Maastricht: Meerssen Member.
20. *Cretachlorodius enciensis* FRAAYE 1996, x 3. Formatie van Maastricht:

1

3

4

2

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20